

§ HOẠT ĐỘNG CẬN CHỨC NĂNG

NGND, GS. TS. BS Hoàng Tử Hùng

tuhung.hoang@gmail.com

www.hoangtuhung.com

MỞ ĐẦU

Các hoạt động cận chức năng là những vận động không chức năng của hàm dưới, nghĩa là không liên quan đến việc nhai, nuốt và giao tiếp (nói, biểu cảm...)

Phân loại

- Cận chức năng **có tiếp xúc răng**
siết chặt răng (nghiến răng trung tâm), nghiền răng, hoặc kết hợp; “gõ” răng vào nhau
Nghiến/siết chặt răng có thể là **nghiến răng khi thức** hoặc **khi ngủ**
- Cận chức năng **không có tiếp xúc răng**
Cắn móng tay, bút chì, tẩu thuốc; mút ngón tay

Nghiến răng là một hành vi phổ biến, có đến 90% người bình thường đã từng thực hiện một hoạt động cận chức năng nào đó

Thói quen cận chức năng nặng là nguyên nhân của nhiều dấu hiệu lâm sàng và cần can thiệp điều trị

BỆNH CĂN

Bệnh căn của nghiện răng phức tạp và vẫn tiếp tục còn tranh cãi, có thể có nhiều yếu tố nguy cơ kết hợp

1. Yếu tố tại chỗ: khớp cắn xấu, cản trở khớp cắn

2. Yếu tố hệ thống: - nhiễm ký sinh trùng đường ruột, rối loạn dạ dày-ruột
- Rối loạn dinh dưỡng: thiếu vitamin, mất cân bằng enzym...
- Rối loạn tiết niệu, rối loạn nội tiết

3. Nguyên nhân tâm lý:

- Kìm nén một cảm xúc âm tính
- Sự sợ hãi có hoặc không có ý thức
- Stress: áp lực phải thành công, sinh viên trong kỳ thi...

BỆNH CĂN

4. Các thói quen xấu: nghiện rượu, ma túy...

5. Do đòi hỏi nghề nghiệp: người thổi kèn saxophone ...

6. Bản năng: Hành vi mài sắc răng để cải thiện chức năng (một hành vi di tích)

7. Yếu tố di truyền: Bằng chứng từ nghiên cứu các cặp sinh đôi

HẬU QUẢ CỦA NGHIỄN RĂNG

Trên răng:

- Mòn mặt nhai, mức độ mòn phụ thuộc vào:
 - độ cứng của men
 - tần số, lực và thời gian nghiến
- Ê buốt
- Nứt vỡ men; nứt, gãy răng; mất răng

Trên mô nâng đỡ răng:

- Chấn thương khớp cắn
- Quá sản xương ổ

Trên các cơ hàm:

- Đau, mỏi cơ
- Phì đại cơ

Trên khớp TDH:

- Tiếng kêu khớp,

ĐIỀU TRỊ

1. Điều trị khớp cắn

Mài điều chỉnh khớp cắn

Mài chọn lọc cẩn thận để đạt được tương quan hài hòa giữa mặt nhai các răng hai hàm

Sử dụng khí cụ mặt nhai

Thực hiện **máng (mặt) nhai**

Phản hồi sinh học

Phản hồi sinh học dựa trên cơ sở nguyên tắc: khi thức, người nghiện rằng có thể **luyện tập để kiểm soát hoạt động của các cơ hàm** hay nói cách khác, bệnh nhân có thể “**học cách quên**” thói quen nghiện rằng

Điều trị bằng thuốc

Thuốc tác động trung ương: **benzodiazepine: clonazepam**

Thuốc chống tăng huyết áp **clonidine**, cũng có hiệu quả trên nghiện rằng khi ngủ
Clonazepam làm dịu và thư giãn cơ; Cơ chế tác động của clonidine còn chưa rõ.

Lời khuyên tư vấn; thay đổi thói quen, cách sống